

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VIDURINIO UGDYMO BENDROJI PROGRAMA (2011)

LITERATŪRINIS (KULTŪRINIS) UGDYMAS

DALYKINĖS IR METODINĖS MEDŽIAGOS ELEKTRONINIAI ŠALTINIAI

11–12 (III–IV GIMNAZIJOS) KLASĖ

Parengė Daiva Binkienė, Ugdymo plėtotės centro metodininkė

Paaiškinimai dėl medžiagos pateikimo struktūros:

1. Lentelėje įrašyti *Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrojoje programoje* pateikti pagrindiniai laikotarpio reiškiniai ir idėjos, išskirti privalomų autorių kūriniai, kontekstiniai kūriniai, siūlomi nagrinėjimo aspektai, skirti kūrinio prasmėms ir meninei vertei suprasti.
2. Pirmoje lentelės skiltyje sutartiniais ženklais pažymėta:

T →	Tekstinė (verbalinė) medžiaga	G →	Garso įrašai	V →	Vaizdo medžiaga
E →	Informacija apie edukacines programas	P →	Virtualios parodos	U →	Skaitmeninės mokymo(si) priemonės, užduotys

3. Antroje lentelės skiltyje pateikiamos dalykinės ir metodinės medžiagos elektroninių šaltinių nuorodos.

XX a. vidurio katastrofų literatūra. Žmogaus laikysenos totalitarizmo akivaizdoje: pasipriešinimas, prisitaikymas, išdavystė, rezignacija, egzilis. Literatūra – tragiškos patirties liudijimas. Egzistencializmas.

Privalomi kūriniai	Konteksto autoriai	Siūlomi nagrinėjimo aspektai
<p>S. Nėris <i>Prie didelio kelio</i> B. Sruoga <i>Dievų miškas</i> A. Škėma <i>Balta drobulė</i></p>	<p>A. Kamiu (Camus) <i>Svetimas*</i> <u>V. Mačernis</u> <i>Metai</i> (pasirinkti sonetai) V. Mykolaitis-Putinas <i>Vivos plango</i> <u>B. Krivickas</u> Pasirinkti eilėraščiai A. Miškinis <i>Psalmės</i> D. Grinkevičiūt <i>Lietuviai prie Laptevų jūros</i> I. Meras <i>Lygiosios trunka akimirką</i> P. Levi <i>Jei tai žmogus</i> K. Bradūnas (pasirinkti eil.) A. Nyka-Niliūnas <i>Orfėjaus medis</i> (pasirinkti eil.) A. Mackus <i>Neornamentuotos kalbos generacija</i> (pasirinkti eil.) K. Ostrauskas <i>Gyveno senelis ir senelė</i> S. Beketas (Beckett) <i>Belaukiant Godo</i></p>	<p>Asmens ir jo vertybių išbandymas katastrofų metu. Kova dėl žmogaus orumo, rezistencijos būdai. Pasakojimo krizė: kaip papasakoti tai, kas neišreiškiamą? Skirtingos istorinės atmintys, vertinant XX a. vidurio tragediją. Žmogiškumas kaip vienijanti vertybė. Egzistencinės vienatvės, maišto ir absurdo temos. Juokas kaip priešprieša vertybių praradimui. Literatūros raiškos būdai ribinėje situacijoje: siaubo, kančios ir absurdo ekspresija, distancija, ironija, groteskas, juodasis humoras. Epochą reprezentuojančios asmenybės: Balys Sruoga, Juozas Lukša-Daumantas, Ona Šimaitė.</p>

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

<p>T </p>	<p>S. Nėris http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1345 https://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/</p>
--	---

	http://antologija.lt/author/salomeja-neris http://www.tekstai.lt/tekstai/297-neris-salomeja
T →	M. Kvietkauskas <i>Prakeiktoji poetė</i> http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2014-11-25-mindaugas-kvietkauskas-prakeiktoji-poete/124592
T →	R. Jasiulionis <i>Viktorija Daujotytė: Salomėja Nėris išdavė pati save</i> https://www.15min.lt/kultura/naujiena/literatura/viktorija-daujotyte-salomeja-neris-isdave-pati-save-286-978042
T →	B. Kemežaitė <i>Tikroji Salomėja Nėris-Bačinskaitė ir jos bendražygiai</i> http://www.xxiamzius.lt/numeriai/2011/09/21/zvil_03.html
T →	A. Vaišnoras <i>Žali šilkai Salomėjos Nėries žaizdoms</i> https://www.lzinios.lt/Kultura-ir-pramogos/zali-silkai-salomejos-neries-zaizdoms/221474
T →	A. Lukšas <i>Šešėliuotas poetės kelias</i> https://www.lzinios.lt/istorija/seseliuotas-poetes-kelias/59734
G →	Laida <i>Po lyros ženklų</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1011206819/po-lyros-zenklu-2014-11-16-14-03 <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Laidoje – keliolika S. Nėries eilėraščių ir trijų žmonių, vienaip ar kitaip susijusių su poetės asmeniu ir kūryba, samprotavimai. Apie S. Nėrį pasakoja jos biografijos tyrinėtojas V. Alekna, buvusi mokinė B. Jacevičiūtė-Jėčiūtė ir B. Marcinkevičiūtė-Mar, sukūrusi monospektaklį <i>Poetė</i>. Klausysimės R. Staliliūnaitės ir L. Noreikos skaitomų eilėraščių.</p> </div>

<p>G →</p>	<p>Laida <i>Iš radijo aukso fondo</i></p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1002727988/is-radijo-aukso-fondo</p> <p>Girdėsime ištraukas iš J. Kryževičienės ir G. Jankauskienės radijo laidos <i>Kultūros savaitė</i>, įrašytos 2004 m. Kalbės literatūrologai V. Daujotytė ir V. Alekna. Prisiminimais apie poetės jaunystės metus dalinsis rašytoja H. Korsakienė. Klausysimės ištraukų iš Lietuvos radijo išleistos kompaktinės plokštelės „Pavasario svaigulys“. S. Nėries lyriką skaitys aktorė R. Staliliūnaitė, M. Mironaitė ir L. Noreika.</p>
<p>V →</p>	<p>Fotografija <i>Poetė S. Nėris tarp klasės draugų</i></p> <p>https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/mediaObjectPreview/130000003324102/130000003324303?_exhibitPreviewportlet_WAR_limiskportlet_backUrl=%2Fpaieska%2Fperziura%2F-%2Fexhibit%2F</p>
<p>V →</p>	<p>Laida <i>Iš radijo aukso fondo</i></p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/105308591/is-radijo-aukso-fondo-2015-11-09-14-05</p> <p>S. Nėris – tragiško likimo poetė. Pasibaigus karui ji iš Rusijos sugrįžo į Lietuvą jau serganti sunkia liga. Gulėdama ligoninėje poetė rūpinosi išleisti savo paskutinį eilių rinkinį, savotišką poetinį testamentą, kurį parašė gyvendama toli nuo Lietuvos. Šią knygą – eiles, atsiradusias iš meilės, begalinio ilgesio, kančios ir sopulingo tikėjimo – pavadino „Prie didelio kelio“, tačiau leidėjai rinkinį pervadino „Lakštingala negali nečiulbėti“. Poetei tai buvo priešmirtinis smūgis į paširdžius – jai nepatiko be jos žinios pakeistas rinkinio pavadinimas, eilėraščių ištaisymai. Tik po pusės amžiaus, 1994-aisiais, mes išvydome eilėraščių rinkinį „Prie didelio kelio“ tokį, kokį sudarė pati poetė. Rašytojų klube šios knygos pristatyme dalyvavo aktoriai L. Noreika, R. Staliliūnaitė, literatūrologai V. Daujotytė ir V. Alekna. Vakaraž vedė literatūrologas V. Sventickas. Praėjus pusmečiui po šio vakaro, R. Staliliūnaitė Lietuvos radijuje įrašė S. Nėries rinkinį „Prie didelio kelio, kurio ištrauką taip pat girdėsime šioje laidoje.</p>

<p>V →</p>	<p>Laida <i>Tūkstantmečio akimirkos. Paskutinė Salomėjos paslaptis</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/3264/tukstantmecio-akimirkos-paskutine-salomejos-paslaptis</p> <p>Nežinomi poetės S. Nėries gyvenimo ir kūrybos puslapiai.</p>
<p>V →</p>	<p>Laida <i>Tūkstantmečio akimirkos. Aistrų valdoma S. Nėris</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/3268/tukstantmecio-akimirkos-aistru-valdoma-s-neris</p> <p>Laida apie poetės S. Nėries jausmų pasaulį, jo atspindžius kūryboje.</p>
<p>V →</p>	<p>Laida <i>Lietuva mūsų lūpose</i> – Birutė Mar apie Salomėją Nėrį, spektaklio <i>Poetė</i> fragmentai http://www.birutemar.lt/wp-content/uploads/2016/03/Lietuva-musu-lupose-Birute-Mar-apie-Salomeja-Neri.mp4?_ =1</p>
<p>V →</p>	<p>Dokumentinis filmas <i>Lakštingala negali nečiulbėti (1964)</i> https://youtu.be/RYvrLxmLSos</p>
<p>V →</p>	<p><i>Salomėja Nėris: išteisinti negalima nuteisti</i> https://youtu.be/B6RJeVEUCSI</p> <p>Apie tragiško likimo didžią lietuvių tautos poetę Salomėją Nėrį 2014 m. gruodžio 6 d. LRT televizijos laidoje <i>Istorijos detektyvai</i> (ved. V. Savukynas). Dalyvauja literatūrologas dr. M. Kvietkauskas ir istorikas dr. M. Tamošaitis.</p>
<p>V →</p>	<p><i>Salomėja Nėris – lietuvių prakeiktųjų poetų smaigalyje</i> https://youtu.be/O33ytN1bwD0</p> <p>Literatūrologo M. Kvietkausko kultūros komentaras apie S. Nėrį, paženklinatą prakeiktųjų poetų žyme, 2014 m. lapkričio 22 d. LRT radijo laidoje <i>Kultūros savaitė</i>.</p>

V →	<p>Prie didelio kelio / Salomėja Nėris. – 1994</p> <p>http://www.epaveldas.lt/object/recordDescription/LNB/C1B0002908749</p>
E →	<p>Paskaitos:</p> <p><i>Salomėjos Nėries memorialinis muziejus</i></p> <p><i>Salomėjos Nėries kelionės (I. Aleksaitienė)</i></p> <p><i>Salomėja Nėris ir Palemonas (I. Aleksaitienė)</i></p> <p><i>Kaunas – Salomėjos Nėries baltasis miestas (I. Aleksaitienė)</i></p> <p><i>Salomėja Nėris – tarpukario mokytoja (A. Vileniškytė)</i></p> <p><i>Salomėja Nėris. „Gyvenimas mūsų amžinas viesulas...“ (A. Vileniškytė)</i></p> <p><i>Salomėjos Nėries gyvenimo momentai jos poezijoje (A. Vileniškytė)</i></p> <p>http://mairioniomuziejus.lt/lt/paskaitos</p>
E →	<p>Edukacinė programa <i>Atpažink Salomėjos Nėries eilėraščius ir jos lankytas vietas ekspozicijoje</i></p> <p>http://mairioniomuziejus.lt/lt/salomejos-neries-memorialinis-muziejus-95</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Jei norite susipažinti su Salomėjos Nėries gyvenimu bei kūryba žaisdami ir lenktyniaudami, tuomet užsisakykite šią edukacinę programą. Išklause trumpą ekskursiją, susiskirstę į komandas, ieškosite ir bandysite atpažinti Salomėjos Nėries lankytas vietas bei eilėraščius literatūrinėje ekspozicijoje.</p> <p>Švietimo teikėjas Salomėjos Nėries memorialinis muziejus S. Nėries g. 7, Kaunas</p> </div>

<https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/salomeja-neris>

MĄSTYK IR KURK

1 Atsakykite į klausimus.

INTERPRETUOK IR VERTINK

1 Perskaitykite eilėraštį „Tolimas sapnas“ ir atsakykite į klausimus.

2 Perskaitykite eilėraštį „Prie didelio kelio“ ir atsakykite į klausimus.

3 Perskaitykite eilėraštį „Vėlinės“ ir atsakykite į klausimus.

SUŽINOK IR PASITIKRINK

1 Išsiskaitykite į žemiau pateiktas citatas ir sužymėkite, kuris iš 19 a. poetų perfrazuojamas kiekviename iš pateikiamų ketureilių.

2 Pažymėkite teisingą atsakymą.

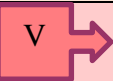
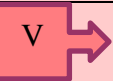
3 Pažymėkite neteisingą atsakymą.

4 Pažymėkite žemėlapyje.

5 Atlikite užduotį.

6 Atsakykite į klausimus.

<p>T →</p>	<p>B. Sruoga</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1381</p> <p>https://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/</p> <p>http://www.tekstai.lt/tekstai/1-tekstai/339-sruoga-balys</p> <p>http://antologija.lt/author/balys-sruoga</p> <p>https://lietuviukalbairliteratura.lt/balys-sruoga/</p> <p>http://www.sruoga.flf.vu.lt/21-balys-sruoga/apie.html</p>
<p>T →</p>	<p>N. Lašaitė-Markevičienė <i>Bedugnėm skraidanti jaunystė</i></p> <p>http://literaturairmenas.lt/chrono-baliui-sruogai-120/neringa-lasaite-markevicienne-bedugnem-skraidanti-jaunyste</p>
<p>T →</p>	<p>A. Butkevičius <i>Didysis Balys Sruoga</i></p> <p>http://www.birzietis.lt/?data=2017-12-12&rub=1486391211&id=1512998303</p>
	<p>Balys Sruoga. Laiškai iš Štuthofo</p> <p>http://www.tekstai.lt/zurnalas-metai/7413-balys-sruoga-laiskai-is-stuthofo-?catid=756%3A2014-m-nr-01-sausis</p>
<p>T →</p>	<p>Balio Sruogos elektroninis laiškų archyvas</p> <p>http://www.sruoga.flf.vu.lt/</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>B. Sruogos elektroninis laiškų archyvas (akronimas SELA) – tai nuolat palaipsniui auganti, pildoma duomenų bazė, kurioje registruojami, kaupiami visi išlikę rašytojo nepublikuoti ir naujai peržiūrėti publikuoti laiškai.</p> </div>
<p>T →</p>	<p>N. Markevičienė <i>Balio Sruogos Dievų miško recepcija</i></p> <p>http://www.lkma.lt/site/archive/metrastis/XXXIV/T.34-183-238.pdf</p>

	<p>R. Kmita <i>Balio Sruogos „Dievų miškas“</i> http://www.mmcentras.lt/kulturos-istorija/kulturos-istorija/literatura/19451954-stalinizmo-metu-literatura-/19451954-stalinizmo-metu-literatura-/5986#balio-sruogos-dievu-miskas-6787</p>
	<p>J. Blekaitis <i>Balys Sruoga: keli kūrybos bruožai</i> (1958) http://www.tekstai.lt/tekstu-naujienos/7567-balys-sruoga-keli-kurybos-bruožai</p>
	<p><i>Balys Sruoga – muziejininkas</i> http://maironomuziejus.lt/lt/rodomus-ekspozitai/balys-sruoga-muziejininkas-1162</p>
	<p>Laida <i>Mano tėviškė. Rašytojas Balys Sruoga</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013691800/mano-teviske-rasytojas-balys-sruoga</p> <p>Biržų rajonas, Baibokų kaimas. Rašytojo B. Sruogos tėviškė, puoselėjama jo brolio palikuonių. Tėviškę paveldėjo ir joje liko ūkininkauti Balio Sruogos brolis Aniolas. Atėjus sovietams, artimieji neišvengė tremties. Sodyboje apsigyveno svetimi žmonės, pastatai nuniokoti. Grįžus iš Sibiro, pavyko atgauti tėviškę, tačiau pats Balys Sruoga jos nespėjo pamatyti. Grįžus iš koncentracijos stovyklos, gyvenimo buvo likę nedaug, žymiausias kūrinys <i>Dievų miškas</i> išleistas po mirties. B. Sruogos žmona su dukra pasitraukė į Vakarus.</p> <p>Rašytojo atminimo įamžinimu ir Baibokais daugelį metų rūpinosi brolio Aniolo sūnus Vytautas Boleslovas Sruoga, troboje įrengta memorialinė ekspozicija.</p>
	<p>Laida <i>Kine kaip kine. Dievų miškas</i> http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/31848/kine-kaip-kine-dievu-miskas</p> <p>A. Stonytės-Budzinauskienės vedamoje laidoje pokalbis apie režisieriaus A. Puipos filmą <i>Dievų miškas</i>.</p>

<p>V →</p>	<p>Dokumentinė apybraiža <i>Vieno buto istorija: Balys Sruoga</i></p> <p>http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013684408/vieno-buto-istorija-balys-sruoga-dok-apybraiza-balys-sruoga</p> <p>Vilniuje, tame pačiame bute pynėsi trijų XX a. klasikų – Balio Sruogos, Kazio Borutos ir Vinco Mykolaičio-Putino – gyvenimo dramos. Pirmoji laidų ciklo dalis „Vieno buto istorija: Balys Sruoga“ pasakoja apie rašytojo gyvenimo metus Vilniuje, Tauro gatvėje. Tuo metu džiaugsmą atgavus senąją Lietuvos sostinę keitė okupacijų siaubas, o nemirtingą, prieš kiek daugiau nei 70 metų išleistą kūrinį „Dievų miškas“ niokojo stalininiai kultūros prievaizdai. Paskutiniuosius rašytojo gyvenimo metus temdė skausmas dėl išskirtos šeimos (žmona ir dukra atsidūrė Vokietijoje) bei sovietų valdžios priekabių ir draudimo publikuoti memuarų knygą „Dievų miškas“. Dokumentinė apybraiža stebina savo nematytais istoriniais kadrais, jų gausa. Archyvuose rastas vaizdo įrašas su B. Sruoga, kuris yra būtent iš to dramatiško laikotarpio, kai rašytojas buvo morališkai palaužtas, turėjo viešai išsakyti „atgailą“. Filme dalyvauja dr. E. Borutaitė-Makariūnienė (fizikė, rašytojo K. Borutos dukra), dailininkė M. Ladigaitė-Vildžiūnienė, smuikininkė prof. K. Kalinauskaitė-Fledžinskienė, istorikai doc. A. Streikus, dr. A. Anušauskas, doc. M. Tamošaitis, tekstologė dr. N. Markevičienė, literatūrologės prof. I. Veisaitė ir prof. R. Pabarčienė, vertėja I. M. Balčiūnienė, D. Baronaitė-Ignatonienė, muziejininkė R. Šorienė.</p>
<p>V →</p>	<p>M. Grigaičio literatūrinė paskaita <i>Ribinių situacijų vaizdavimo būdai Balio Sruogos romane „Dievų miškas“</i></p> <p>https://youtu.be/RsSK-1rc6l8</p>
<p>V →</p>	<p>Fotografija <i>Balys Sruoga, Dalia Sruogaitė ir Ignas Šeinius</i></p> <p>https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000008355915?s_id=qcd1sYBsdqmdSmqG&s_ind=912&valuable_type=EKSPONATAS</p>
<p>V →</p>	<p>Fotografija <i>Rašytojo Balio Sruogos vadovaujamos ekskursijos į Šveicariją ir Vokietiją dalyviai</i></p> <p>https://www.europeana.eu/portal/en/record/2024906/photography_ProvidedCHO_Kretingos_muziejus_LIMIS_6755122.html</p>

P →	Virtuali paroda <i>Balys Sruoga – kalinys</i> http://maironomuziejus.lt/lt/parodos/balys-sruoga-kalinys-nr-21319-168/gallery
E →	Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus http://maironomuziejus.lt/lt/ekspozicijos/balio-ir-vandos-sruogu-namu-muziejaus-ekspozicija-54
E →	Paskaitos: <i>Balio Sruogos gyvenimo ir kūrybos apžvalga</i> (B. Glaznerienė) <i>Balys Sruoga ir Štuthofas</i> (B. Glaznerienė) http://maironomuziejus.lt/lt/paskaitos
E →	Edukacinė programa <i>Per gyvenimą į kūrybą ir atvirkščiai</i> http://maironomuziejus.lt/lt/balio-ir-vandos-sruogu-namai-muziejus-99 <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Šios edukacijos metu moksleiviai supažindinami su Balio Sruogos biografijos fragmentais, sietiniais su poetine kūryba. Išklausius ekskursijos, moksleiviams išdalinamas pluoštas kortelių: vienoje pusėje biografijos faktai, kitoje – suskaidyto eilėraščio eilutės. Tiek biografijos, tiek eilėraščio fragmentai pateikti chronologine tvarka. Moksleiviai turi galimybę pasirinkti dėlionės pobūdį. Teisingai sudėliojus biografijos faktus, bus atkurtas originalus eilėraštis ir atvirkščiai. Šios edukacinės programos tikslas – aktualizuoti B. Sruogos poetinės kūrybos kelią, savitus kūrybos bruožus, svarbą lietuvių literatūros kontekste.</p> <p>Švietimo teikėjas Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus B. Sruogos g. 21, Kaunas</p> </div>

<p>E </p>	<p>Edukacinė programa <i>Kelionė laiku</i></p> <p>http://maironomuziejus.lt/lt/balio-ir-vandos-sruogu-namai-muziejus-99</p> <p>Ižanginė edukacinės programos dalis – išsami ekskursija literatūrinėje ir memorialinėje ekspozicijoje, kurios metu moksleiviams pristatomi gyvenimo ir kūrybos faktai. Pasiskirsčius grupėmis, išdalinamos kortelės – rašytojo Balio Sruogos biografijos fragmentai. Moksleivių užduotis – chronologine tvarka atkurti rašytojo gyvenimo ir kūrybos kelią. Edukacinė programa skirta žinių įtvirtinimui.</p> <p>Švietimo teikėjas Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus B. Sruogos g. 21, Kaunas</p>
<p>E </p>	<p>Edukacinė programa „<i>Dievų miško</i>“ istorija...</p> <p>http://maironomuziejus.lt/lt/balio-ir-vandos-sruogu-namai-muziejus-99</p> <p>Edukacinės programos dalyviai turės galimybę pamatyti autentiškus eksponatus, susijusius su Štuthofio koncentracijos stovyklos realijomis. Bus supažindinti su B. Sruogos patekimo į lagerį aplinkybes, <i>Dievų miško</i> parašymo bei leidybos situaciją. Pasiskirsčius grupėmis, moksleiviams pateikiama iliustruota užduočių knygelė-testas su atsakymų variantais, iš kurių vienas arba du yra teisingi.</p> <p>Švietimo teikėjas Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus B. Sruogos g. 21, Kaunas</p>
<p>E </p>	<p>Edukacinė programa <i>Raidžių kryžiažodis-labirintas „Štuthofas“</i>(pagal B. Sruogos atsiminimų knygą <i>Dievų miškas</i>)</p> <p>http://maironomuziejus.lt/lt/balio-ir-vandos-sruogu-namai-muziejus-99</p>

Edukacinės programos dalyviai turės galimybę pamatyti autentiškus eksponatus, susijusius su Štuthofio koncentracijos stovyklos realijomis. Bus supažindinti su B. Sruogos patekimo į lagerį aplinkybes, „Dievų miško“ parašymo bei leidybos situaciją.

Švietimo teikėjas [Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus](#)

B. Sruogos g. 21, Kaunas

U →

Balys Sruoga

<https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/balys-sruoga>

MAŠTYK IR KURK

1 Perskaitykite Balio Sruogos memuarinę knygą „Dievų miškas“ ir atlikite užduotis.

INTERPRETUOK IR VERTINK

1 Perskaitykite Balio Sruogos memuarinę knygą „Dievų miškas“ ir atlikite užduotis.

SUŽINOK IR PASITIKRINK

1 Atsakykite į klausimą.

2 Įrašykite, kuriais metais B. Sruoga parašė „Dievų mišką“.

3 Pažymėkite teisingus atsakymus.

4 Pažymėkite teisingus atsakymus.

5 Pažymėkite žemėlapyje.

T →	<p>A. Škėma</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1410</p> <p>https://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/</p> <p>http://www.tekstai.lt/tekstai/1-tekstai/360-skema-antanas</p>
T →	<p>R. Šilbajoris <i>Lietuvių egzodo literatūra. Antanas Škėma</i></p> <p>http://www.tekstai.lt/rss/107-s-/6517-rimvydas-silbajoris-lietuviu-egzodo-literatura-antanas-skema</p>
T →	<p>R. Tamošaitis <i>Tragiškasis civilizacijos punktyras Antano Škėmos romane „Balta drobulė“</i></p> <p>http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/get/LT-LDB-0001:J.04~2011~1367175403781/DS.002.0.01.ARTIC</p>
T →	<p>A. Raginis <i>Antano Škėmos „Balta drobulė“</i></p> <p>http://www.tekstai.lt/tekstai-apie-tekstus/6449-augustinas-raginis-antano-skemos-balta-drobule-1959?catid=107%3As-</p>
T →	<p>K. Keblys <i>Antano Škėmos „Balta drobulė“</i></p> <p>http://www.tekstai.lt/rss/107-s-/6464-kestutis-kebllys-antano-skemos-balta-drobule-1968</p>
T →	<p>L. Jakonytė <i>Stereoskopinis Škėmos apžiūrėjimas</i></p> <p>http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/get/LT-LDB-0001:J.04~2013~1367190243269/DS.002.0.01.ARTIC</p>
T →	<p>A. Ožalas <i>Antano Škėmos anūkė: „Jo namai Jungtinėse Valstijose visuomet buvo pilni muzikos, knygų ir pokalbių“</i></p> <p>https://www.15min.lt/kultura/naujiena/asmenybe/antano-skemos-anuke-jo-namai-jungtinese-valstijose-visuomet-buvo-pilni-muzikos-knygu-ir-pokalbiu-285-973538</p>
G →	<p>Antanas Škėma skaito <i>Baltos drobulės</i> ištrauką</p> <p>https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=1GHY3jUVLE4</p>

<p>G →</p>	<p>Radijo laida <i>Iš radijo aukso fondo</i></p> <p>http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1002727999/is-radijo-aukso-fondo</p> <p>Lietuvių išeivijos rašytojas A. Škėma yra bene didžiausias novatorius ir ryškiausias modernistas lietuvių literatūroje. Norint suprasti jo kūrybą reikia nemenkos erudicijos. Tikroji literatūra, pasak Škėmos, nėra „raminantys vaistai“ – ji bando išrengti žmogų visoje nuogybėje“, atvaizduoti „mirtinai alsuojančią kančią“ ir išreikšti nebūties suvokimą. Lietuvių meninis žodis, rašytojo supratimu, turėtų remtis Vakarų kultūros patirtimi. Plačiau apie visa tai pasakojama laidoje iš ciklo „Dvidešimtojo amžiaus lietuvių biografijos. Rašytojas Antanas Škėma“. Laidą redaktorius Valentinas Strazdelis įrašė 2001-aisiais metais. Girdėsime Antano Škėmos balso įrašą, kalbės literatūrologai V. Višomirskytė, D. Kuizinienė, A. Bučys, teatrologė D. Sruogaitė-Bylaitienė, rašytojas A. Landsbergis. Antano Škėmos kūrinių fragmentus skaitys aktorius S. Kubilius.</p>
<p>V →</p>	<p>M. Grigaitis <i>Antano Škėmos „Balta drobulė“ – nihilistinio rašymo projektas</i></p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=MpjwUZES7wo&list=PL9LyojXaNRZU8Kt9Yx0nT1LYcvJf9RSwp&index=6</p>
<p>V →</p>	<p>„Balta drobulė“ 1 veiksmo finalinė scena ir kūrybinės grupės komentarai</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=c5EVdYftNEQ</p>
<p>V →</p>	<p>Antanas Škėma nuotraukose</p> <p>http://mairioniomuziejus.lt/lt/iseiviu-literaturos-skyriaus-114/antanas-skema-19101961-1603/gallery</p>
<p>V →</p>	<p>Virtuali teatro pamoka <i>Aušra Marija Sluckaitė - Balta drobulė</i></p> <p>http://teatropamokos.lt/siuzetai/</p>

U

Antanas Škėma

<https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/antanas-skema>

MAŠTYK IR KURK

- 1 Parašykite samprotavimo rašinį.
- 2 Parašykite literatūrinį rašinį.
- 3 Atlikite užduotis.

INTERPRETUOK IR VERTINK

- 1 Perskaitykite A. Škėmos „Balta drobulė“ ir atsakykite į klausimus.

SUŽINOK IR PASITIKRINK

- 1 Susiekite žemiau išvardintus romanus su jų autoriais.
- 2 Atsakykite į klausimą.
- 3 Pasirinkite teisingą atsakymą.

SUŽINOK IR PASITIKRINK

- 4 Pažymėkite teisingą atsakymą.
- 5 Kurie iš žemiau pateiktų teiginių neatitinka tikrovės?
- 6 Viena iš Škėmos romano Balta drobulė pasakojimo plotmių sukurta pasitelkus sąmonės srauto literatūrinę techniką. Nurodykite, kurioje iš žemiau pateiktų romano ištraukų naudojamas šis pasakojimo būdas.
- 7 Pažymėkite teisingus atsakymus.
- 8 Atsakykite į klausimą.
- 9 Pažymėkite žemėlapyje.

U

Įvairiaspalvė Antano Škėmos asmenybė

<http://mkp.emokykla.lt/imo/lt/mo/459/>

T →	<p>A. Kamiu</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1470</p> <p>https://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/</p>
T →	<p>G. Bartkus <i>Egzistencializmas ir grožinė A. Kamiu kūryba</i></p> <p>http://www.zurnalai.vu.lt/problemos/article/view/5763</p>
V →	<p>Fotografija <i>Albertas Kamiu</i></p> <p>http://kauno.diena.lt/naujienos/laisvalaikis-ir-kultura/kultura/prancuzija-mini-camus-savo-neitikimo-literaturos-milzino-simtmeti-426455?psl=2#/galerija/image1</p>
V →	<p>Fotografija <i>Alberto Kamiu antkapis</i></p> <p>https://lt.wikipedia.org/wiki/Albert_Camus#/media/File:20041113-002_Lourmarin_Tombstone_Albert_Camus.jpg</p>
U →	<p>Albertas Kamiu</p> <p>https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/alberas-kamiu</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>MĄSTYK IR KURK</p> <p>1Kūrybinė užduotis.</p> <p>2Atlikite užduotį.</p> <p>INTERPRETUOK IR VERTINK</p> <p>1Perskaitykite Albero Kamiu romaną <i>Svetimas</i> ir atsakykite į žemiau pateiktus klausimus.</p> </div>

SUŽINOK IR PASITIKRINK

1Atsakykite į klausimą.

2Pažymėkite neteisingą atsakymą.

3Pažymėkite teisingą atsakymą.

T →	<p>V. Mačernis</p> <p>http://www.šaltiniai.info/index/details/1297</p> <p>https://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/</p> <p>http://macernio.landyne.lt/ (svetainė apie V. Mačernį)</p> <p>http://www.tekstai.lt/278-tekstai/macernis-vytautas</p> <p>http://antologija.lt/author/vytautas-macernis</p> <p>http://www.svb.lt/Lrasytojai/626 (šioje bibliografijoje sukaupta informacija apie V. Mačernį)</p>
T →	<p>V. Kubilius <i>Vytauto Mačernio kelias</i></p> <p>http://www.tekstai.lt/buvo/tekstai/zeminink/vmkelias.htm#atgal10</p>
T →	<p>V. Balsevičiūtė <i>Vytautas Mačernis ir jo karta. Kas yra žemininkai</i> (2001)</p> <p>http://www.tekstai.lt/antologijos/1798-virginija-balseviciute-vytautas-macernis-ir-jo-karta-kas-yra-zemininkai?catid=443%3Aantologija-zeme</p>
T →	<p>V. Narušienė <i>Keli štrichai jaunojo genijaus portretui: Vytauto Mačernio kelias į lietuvių poezijos viršūnes</i></p> <p>http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2009~1367169205636/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content</p>

T →	<p><i>Vytauto Mačernio kūrybinis palikimas</i></p> <p>http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2006-07-21-vytauto-macernio-kurybinis-palikimas/13691</p>
T →	<p>A. Ruseckaitė <i>Prie Vytauto Mačernio jaunystės liečiantis...</i></p> <p>http://eia.libis.lt:8080/archyvas/viesas/20111030193017/http://www.culture.lt/lmenas/?leid_id=3335&kas=straipsnis&st_id=18265</p>
T →	<p>S. Laurenčikaitė <i>Mačernio dvasinės individualybės raiška</i></p> <p>http://laiskailietuviams.lt/index.php/1991m-9-spalis/7341-macernio-dvasines-individualybes-raiska</p>
T →	<p>A. Jasevičienė <i>Mačernio būties mįslės</i></p> <p>http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2009-10-21-angele-jaseviciene-macernio-buties-misles/33912</p>
V →	<p>Fotografija <i>Vytautas Mačernis</i></p> <p>https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000006692099?s_id=wmH2Fuuj99mNz8H3&s_ind=37</p>
V →	<p><i>Dvi paslaptingos V. Mačernio fotografijos</i></p> <p>http://mairioniomuziejus.lt/lt/idomus-eksponatai/dvi-paslaptingos-v-macernio-fotografijos-1181</p>
V →	<p>Eilėraščių „Metų sonetai“ rankraščiai</p> <p>https://www.limis.lt/detali-paieska/perziura/-/exhibit/preview/204833308?s_id=bF072XsOlgStGLVQ&s_ind=3&valuable_type=EKSPONATAS</p>
V →	<p>Paminklas V. Mačerniui Telšiuose</p> <p>https://youtu.be/ur73jh8-5kY</p>

<p>V →</p>	<p>Laida <i>Kultūros metraščiai. Tragiškoji Vytauto Mačernio karta</i></p> <p>http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/6110</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Laida apie Vilniaus universiteto literatų kartos, kurios gyvenimą sudarkė 1940-1944-jų metų įvykiai, tremtys, emigracija, likimus. Jos, kaip pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metais išaugusios ir brendusios kartos pažiūrų, siekių charakteristika atskleidžiama per grupės draugų, artimųjų prisiminimus, tekstus, dienoraščius.</p> </div>
<p>P →</p>	<p>Virtuali paroda <i>Vytautas Mačernis (1921–1944)</i></p> <p>http://maironiomuziejus.lt/lt/parodos/vytautas-macernis-19211944-1402/gallery</p>
<p>P →</p>	<p>Virtuali paroda <i>Vytautas Mačernis</i></p> <p>http://www.vilniausmuziejai.lt/putinas/Macernis_virtuali_paroda/index.htm</p>
<p>U →</p>	<p>Vytautas Mačernis</p> <p>https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/vytautas-macernis</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 20px;"> <div data-bbox="371 914 1070 1209" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; width: 45%;"> <p>MĄSTYK IR KURK</p> <p>1Atlikite užduotis.</p> <p>INTERPRETUOK IR VERTINK</p> <p>1Atsakykite į klausimus.</p> </div> <div data-bbox="1151 914 1850 1190" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; width: 45%;"> <p>SUŽINOK IR PASITIKRINK</p> <p>1Pažymėkite teisingus atsakymus.</p> <p>2Pažymėkite žemėlapyje.</p> </div> </div>

T →	B. Krivickas http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1276 http://maironomuziejus.lt/lt/idomus-eksponatai/apie-broniu-krivicka-1266
T →	B. Krivickas <i>Apie laisvės kovą ir didvyriškumą</i> http://8diena.lt/2017/12/13/bronius-krivickas-apie-laisves-kova-ir-didvyriskuma/
T →	B. Krivickas <i>Entuziazmas ir kriticizmas</i> http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2013-01-04-bronius-krivickas-entuziazmas-ir-kriticizmas/92890
T →	<i>Bronius Krivickas – poetas partizanas</i> http://8diena.lt/2018/11/17/bronius-krivickas-poetas-partizanas/
T →	<i>Antanas Seibutis: Bronius Krivickas iš „sutrų lovio nelakė“</i> https://www.tv3.lt/naujiena/190477/antanas-seibutis-bronius-krivickas-is-sutru-lovio-nelake
T →	A. Žemaitytė <i>Tiktai mirties alsavimas šalia – Broniui Krivickui atminti</i> http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2009-11-30-aldona-zemaityte-tiktai-mirties-alsavimas-salia-broniui-krivickui-atminti/36243
T →	Apie Bronių Krivicką... http://maironomuziejus.lt/lt/idomus-eksponatai/apie-broniu-krivicka-1266
V →	
V →	Laida <i>Kultūros metraščiai. Literatų Mamerto Indriliūno ir Broniaus Krivicko atminties vakaras</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/11412/kulturos-metrasciai-literatu-mamerto-indriliuno-ir-broniaus-krivicko-atminties-vakaras
V →	Poeto, partizano Broniaus Krivicko tėviškė

	http://www.pasvalia.lt/nekilnojamosis-paveldas/232-poeto-partizano-broniaus-krivicko-teviske
E →	<p>Edukacinė programa Bronius <i>Krivickas</i> – <i>poetas, partizanas, politikas</i></p> <p>http://www.pasvaliomuziejus.lt/index.php/muziejus/edukacija</p> <p>Pažintis su ekspozicija, poeto kūrinių skaitymas.</p> <p>Švietimo teikėjas Pasvalio krašto muziejus P. Avižonio g. 6, Pasvalys</p>
U →	<p>Bronius Krivickas</p> <p>https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/bronius-krivickas</p> <p>MĄSTYK IR KURK</p> <p>1Atlikite užduotis.</p> <p>INTERPRETUOK IR VERTINK</p> <p>1Perskaitykite B. Krivicko eilėraštį „Dovydas prieš Galijotą“ ir Senojo Testamento pasakojimą apie Dovydo ir Galijoto dvikovą ir atlikite užduotis.</p> <p>SUŽINOK IR PASITIKRINK</p> <p>1Pažymėkite teisingą atsakymą.</p> <p>2Pažymėkite teisingą atsakymą.</p> <p>3Pažymėkite teisingą atsakymą.</p>

4Pažymėkite teisingą atsakymą.

5Kaip vadinosi Krivicko partizaninės poezijos rinkinys, sudarytas paties autoriaus? Įrašykite trūkstantą pirmąjį žodį.

6Pažymėkite žemėlapyje.

U

XX a. vidurio katastrofų literatūra ir kultūra

<https://smp2014lt.ugdome.lt/11-12/lietuviu-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura/xx-a-vidurio-katastrof-literatura-ir-kultura>

MĄSTYK IR KURK

1Atlikite užduotį.

2Atlikite užduotį.

3Atlikite užduotį.

4Atlikite užduotį.

MĄSTYK IR KURK

5Atlikite užduotį.

6Atlikite užduotį.

7Atlikite užduotį.

8Atlikite užduotis.

SUŽINOK IR PASITIKRINK

1Pažymėkite teisingus atsakymus.

2Pažymėkite teisingą atsakymą.

3Atsakykite į klausimą.

4Pažymėkite teisingus atsakymus.